



**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de avocatul Roman Doroftei în interesele lui Roman Abajirov,

în cauza civilă intentată la cererea depusă de Abajirov Roman, cu privire la constatarea faptului care are valoare juridică, persoană interesată Agenția Servicii Publice

împotriva deciziei din 7 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

(Dosarul nr. 2ra-512/23

NR. PIGD 22-20164613-01-2ra-05042023)

Recursul declarat până la 1 septembrie 2023.
Invocarea declarativă a prevederilor art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă nu constituie temei de admisibilitate a recursului.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, L. Mitrofan,
Curtea de Apel Chișinău, jud. M. Guzun, V. Sirbu, V. Buhnaci,

22 decembrie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursul declarat de avocatul Roman Doroftei în interesele lui Roman Abajirov,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:
Stela Procopciuc, *Președinte*,
Oxana Parfeni,
Dina Stănilă, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La data de 29 decembrie 2020, avocatul Roman Doroftei în interesele lui Roman Abajirov a înaintat în judecată o cerere, prin care a solicitat constatarea faptului privind întreținerea persoanei, și anume faptul că petiționarul Roman Abajirov, l-a întreținut pe defunctul Iurii Scilinschii.

2. În motivarea cererii a invocat că, începând cu anul 2000, petiționarul a avut grijă și l-a întreținut pe Iurii Scilinschii, fapt ce se confirmă prin actele medicale care atestă că de nenumărate ori petiționarul Roman Abajirov l-a internat în diferite spitale pe Iurii Scilinschii, precum și a achitat în totalitate toate cheltuielile de tratament.

3. A mai indicat că, administratorul APLP nr. 53/178 Vladimir Lungu, confirmă printr-o scrisoare olografă că petiționarul Roman Abajirov a avut grijă de Iurii Scilinschii.

4. Totodată menționează că, chiar și după decesul lui Iurii Scilinschii, petiționarul Roman Abajirov la înmormântat și a achitat toate ritualele religioase necesare.

5. În drept, petiționarul și-a întemeiat cererea în baza prevederilor art. 7, 38, 75, 166-167, 279 alin. (1) lit. a), 280, 281 lit. i) și n), 282-285 din Codul de procedură civilă.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

6. Prin hotărârea din 30 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins cererea depusă de Roman Abajirov, persoană interesată Agenția Servicii Publice cu privire la constatarea faptului care are valoare juridică, ca neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

7. La 4 octombrie 2021 și 23 decembrie 2021, avocatul Roman Doroftei în interesele lui Roman Abajirov a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 30 septembrie 2021, solicitând casarea integrală a hotărârii, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie admisă integral acțiunea privind constatarea faptului juridic.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

8. Prin decizia din 7 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Abajirov Roman. S-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 30 septembrie 2021, adoptată în cauza civilă la cererea lui Abajirov Roman, persoană interesată Agenția Servicii Publice cu privire la constatarea faptului care are valoare juridică.

9. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că potrivit alin. (1) art. 282 CPC, instanța judecătorească constată faptul cu valoare juridică în cazul în care: 1) acesta generează, în virtutea legii, următoarele efecte juridice: apariția, modificarea sau încetarea unor drepturi personale sau patrimoniale ale petiționarului; 2) petiționarul nu are o altă posibilitate de a obține sau de a restabili documentele care ar certifica faptul juridic a cărui constatare o solicită; 3) constatarea faptului nu este legată de soluționarea unui litigiu de drept ce ține de competența instanțelor judecătorești.

10. A notat că, condițiile sus-menționate sunt obligatorii pentru a fi întrunite, iar neîntrunirea uneia dintre aceste condiții duce la imposibilitatea constatării faptului.

11. Referitor la prima condiție dintre cele menționate supra, Completul a menționat că aceasta prevede că faptul care urmează a fi constatat trebuie obligatoriu să genereze următoarele efecte juridice: a) apariția drepturilor personale sau patrimoniale ale petiționarului; b) modificarea unor drepturi personale sau patrimoniale ale petiționarului; c) încetarea unor drepturi personale sau patrimoniale ale petiționarului. Îndeplinirea acestei condiții se determină în corespundere cu scopul indicat de petiționar pentru constatarea faptului, necesitând și analiza normei juridice materiale în baza căreia apar, se modifică sau încetează drepturile personale și/sau patrimoniale ale petiționarului.

12. A subliniat instanța de apel că, petiționarul trebuie să indice scopul solicitării privind constatarea faptului de către instanța de judecată, care de fapt reprezintă o cerință obligatorie a cererii de constatare a faptului care are valoare juridică. Or, examinarea de constatare a faptelor care au valoare juridică nu este posibilă dacă petiționarul în genere nu indică un careva scop al constatării faptului solicitat, deoarece în dependență de scopul solicitat, necesită a fi analizată norma juridică materială în virtutea căreia urmează a fi realizat acest scop, iar, dacă norma juridică materială nu prevede posibilitatea realizării scopului solicitat de către petiționar în cerere, adică nu prevede posibilitatea apariției, modificării sau încetării drepturilor personale sau patrimoniale ale petiționarului, instanța de judecată urmează să respingă cererea de constatare a faptelor care au valoare juridică.

13. La fel a notat că, nu poate fi constatat faptul cu valoare juridică în situațiile în care constatarea lui este îndreptată spre atingerea unui rezultat care nu generează efecte juridice.

14. Curtea de Apel Chișinău a conchis că soluția instanței de fond este una corectă, rezultată din aprecierea corectă a materialului probator și interpretarea justă a normelor de drept material.

15. A constatat că, instanța de fond corect a determinat faptul că solicitarea petiționarului Roman Abajirov privind constatarea faptului că, Roman Abajirov l-a întreținut pe defunctul Iurii Sclichii, nu este un fapt care are valoare juridică, or, apelantul nu a demonstrat care sunt efectele juridice în urma constatării faptului.

16. Instanța de apel a notat că, nu poate admite alegațiile părții apelante, precum că instanța de fond confuz, neclar și divergent nu a constatat faptul întreținerii, or, prima instanță în hotărârea sa, în mod clar a indicat faptul că solicitarea lui Roman Abajirov nu este un fapt care are valoare juridică, deoarece apelantul nu a demonstrat care sunt efectele juridice în urma constatării faptului.

17. Completul a reținut că, apelantul Roman Abajirov, utilizând calea de atac apelul a evitat să explice instanței de apel care sunt efectele juridice în urma constatării faptului, din care motive instanța de apel a conchis că instanța de fond justificat a ajuns la concluzia, precum că instanțele judecătorești sunt în drept să constate faptul întreținerii persoanei numai în cazul în care petiționarul a demonstrat consecințele juridice ale acestei constatări.

18. A menționat că, obligația petiționarului de a demonstra și explica efectele constatării faptului cu valoare juridică rezultă în special din prevederile art. 284 din Codul de procedură civilă.

19. Totodată a specificat că constatarea faptului care are valoare juridică se efectuează în condiția în care petiționarul nu are o altă posibilitate de a obține sau de a restabili documentele care ar certifica faptul juridic a cărui constatare o solicită, însă, din materialele cauzei nu poate fi dedus scopul solicitării constatării faptului ce are valoare juridică, cauza imposibilității de a obține documentele cuvenite sau de a reconstitui cele pierdute, probele care confirmă faptul și care adevăresc imposibilitatea obținerii consecințelor juridice în urma constatării faptului cu valoare juridică pe cale extrajudiciară.

20. Colegiul a apreciat ca fiind declarative și lipsite de suport probatoriu argumentele apelantului privind neelucidarea completă a circumstanțelor și aplicarea eronată a normelor de drept. În consecință, s-a reținut că instanța de fond a examinat cauza sub toate aspectele, asigurând părților condiții echitabile de exercitare a drepturilor procedurale, în conformitate cu art. 6 CEDO.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

21. La 28 martie 2023, avocatul Roman Doroftei în interesele lui Roman Abajirov a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 7 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei cu adoptarea unei noi decizii privind rejudecarea cauzei în instanța de apel într-un alt complet.

22. În susținerea recursului a reiterat argumentele indicate în cererea de chemare în judecată și cererea de apel.

23. În drept a invocat prevederile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

POZIȚIA INTIMARULUI

24. La 18 aprilie 2023, Serviciul Fiscal de Stat a depus referință la recurs, solicitând examinarea obiectivă a cauzei.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

25. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 1 septembrie 2023. În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului. Din sensul normei de drept enunțate rezultă că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

26. Recursul declarat de avocatul Roman Doroftei în interesele lui Roman Abajirov a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

27. Art. 434 din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

28. Art. 440 din Codul de procedură civilă:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

29. Art. 432 din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 1 septembrie 2023):

„(1) Părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.”

30. Art. 433 din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 1 septembrie 2023):

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4);

MOTIVAREA INSTANȚEI

31. Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat la 7 decembrie 2022. Copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată către participanții la proces la 27 februarie 2023, inclusiv avocatului Roman Doroftei, prin intermediul poștei electronice (f.d.124). Astfel, recursul este declarat în termen.

32. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție)

au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 1 septembrie 2023.

33. Astfel, procedura admisibilității recursurilor va consta în verificarea existenței unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433 din Codul de procedură civilă, în vigoare la momentul depunerii recursurilor, la caz, 28 martie 2023.

34. Din analiza recursului declarat rezultă că avocatul Roman Doroftei în interesele lui Roman Abajirov a invocat temei de admisibilitate prevederile art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

35. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reținând că recurentul a făcut trimitere la temeiul de drept prevăzut de art. 432 alin.(2) – neaplicarea legii care trebuia să fie aplicată; aplicarea unei legi care nu trebuia să fie aplicată; aplicarea unei legi care a fost declarată neconstituțională; interpretarea în mod eronat a legii, precum și aplicarea în mod eronat a analogiei legii sau analogiei dreptului, nu a stabilit că normele aplicate suscită îndoieli la aplicare sau instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

36. De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând existența circumstanțelor expuse în art.432 alin.(3) din Codul de procedură civilă, în vigoare la 28 martie 2023, și anume, dacă cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; dacă cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale, nu a stabilit.

37. Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție având în vedere că recurentul a invocat temeiul de drept prevăzut de art.432 alin.(4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, normă citată supra, nu a stabilit săvârșirea încălcărilor de către Curtea de Apel Chișinău în măsura în care ar fi dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau ar fi comis erori ce au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Totodată, instanța de recurs nu a stabilit că normele aplicate suscită îndoieli la aplicare sau instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

38. De altfel, Completul de judecată reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept

material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

39. Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

40. În speță, Completul de judecată menționează că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

41. Drept urmare, Completul de judecată reține că argumentele invocate de către avocatul Roman Doroftei în interesele lui Roman Abajirov, nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

42. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază recursul declarat de către avocatul Roman Doroftei în interesele lui Roman Abajirov, ca fiind inadmisibil.

43. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 431 alin. (1), (2), art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art.440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Consideră inadmisibil recursul declarat de avocatul Roman Doroftei în interesele lui Roman Abajirov împotriva deciziei din 7 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă